ַלא יָשֶׁה לְּבֶא בְּאֶמְצַע כְּדֵי שֶׁהְהֵא כְּנָגֶר בֵּין הָעֵינַיִם, וְגַם הַקֶּשֶׁר יִהְיֶה בְּאֶמְצַע הָעֹרֶף וְלֹא יִשֶּה לְכָאן, אוֹ לְכַאוֹ, קּנְצַרִיךְ שֵיְהָא הַפַּקוֹם שַבַּקשר לוֹ שַנְּרָאָה כְּצֵין דַלֵּ״ת לְצַד (יוֹ תוּץ: הגה וְהוּא הַדִּין בַּקּשׁר שֶׁל יָר צָריךּ לִדָּהַר שֶׁלֹא יִתְהַפַּךְ (מוזכי דוּ צוֹ: "לֹא. 'צָרִיךְ שֻׁיִּהְיָה הַשְּׁחוֹר שֻבַּרְצוּעוֹת לְצַד תוּץ ^{(פֿר) ש}ְּוֹלֹא יש יָתְהַפָּכוּ, י^{ָבט} בֵּין שֵל יַד בֵּין שֵל רֹאש. ייָשַלְשֵל הַרְצוּעוֹת שֵיָהָיוּ תְּלוּיִים לְפַנֵיוּ וְיַגִּיעוּ ^{(מ}ּעַד הַטַבּוּר (מֹצֹי) אוֹ לְמַעְלָה מִמֵּנוּ מִעַט. "רֹחָב הָרְצוּעוֹת שֵל יָד וְשֵׁל רֹאשׁ (מֹבֹּ כְּאַרֶךְ שְעוֹרָה לְפָחוֹת. אָם פָּחָת (כֹּי מִשָּׁעוּר אֹרֶךְ הָרְצוּעוֹת וְרָחְבָּן, בּאָם אֵינוֹ מוֹצֵא אֲחֵרוֹת (כֹּי מְנִיחָן (כֹּי בְּמוֹת שֶׁהֵן עַר שַּיָּמָצֵא אֲחֶרוֹת כַּשְּׁעוּר. יֹתְפִלִּין שֶל ראש (בּה טוֹב לְהָיוֹתָם גִּלוּיִים וְנָרְאִים, אֲבַל תַּלְמִיד בִּפְנֵי רבו (מוֹ) אֵין דָרֶךְ אָרֶץ לְגַלוֹת תָפִלִּין בְּפָנָיו. הגה °וּבְשֶׁל יָד (מוֹ) אֵין לְהַקְפִּיד (מוֹ) אָם הַם גְּלוּיִים אוֹ מְכַסִּים (מרדכי שם) וְנַרְאָה לִי דְעַכְשָׁו שָׁאַץ מְנִיחִים אֶלֶא בִּוֹמֶן קָרִיאַת שְׁמֵע וּתְפַּלֶּה, אֲפָלוּ תַּלְמִיד לְפָנֵי רַבּוֹ יָכוֹל לְגַלוֹת אַף

בְשַׁל רֹאשׁ, וְכַן הַמִּוֹנְהָג שָׁלֹא לְדָּהֵר (דברי עצמה):

לן שָׁם בַּנְּמָרָא בְּפֵּרוּשׁ רַשִּׁ"ִי. דֹ שָׁם בִּרַשִּׁ"ִי לפרוש השני. ש מוער קַטָן כה. זג ראייש בְּסוֹף הלכות תפלין ומררכי רְּסְמִ"ג וְהַהְּערוּמָה בְּשִׁם פַרַק ג וּסְמַ"ג וּסְמַ"ק. וְרַמְבַּ"ם. ג' סַפֶּר אָרְחוֹת חַיִּים בְּשָׁם רָב הָאיג

בַּאַר הַישַב

(מי) הוץ. וּדְלֹא כְּמוֹ שָׁנּוֹרְגִּין קְצָת לֹעֲשׁוֹת שָׁנֵי דֹלֶתִי״ן מִשְׁנֵי צְדָדִים, מָגַן אבְרָהָם: (ענ) ותהפכו, ואם נתהפכו אפלו בשונג, מות חסירות הוא להתענות, ודוקא שמקוף הראש והזרוע, אכל מה שמשלשל לפניו ומה שכורף אחר כך ליכא קְפִידָא, עַיֵּן בִּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הֹגְּדוֹלָה וּבְעלת תַּמִיד: (כ) מִשְׁעוּר. וְעל כָּל פָּנִים צְרִיכִין ּלְהְיוֹת מְשַׁלְשָׁלִין לְפָנֶיו מְעט, הָא לָאו הָכִי פְּסוּלִים לְגמְרֵי, מָגֵן אבְרָהָם:

שערי תשובה

עין באָר הַיטב. ובָכנַסַת הגַּדוֹלֶה כָּתב בִּשֶׁם שָׁלְטֵי הגָבוֹרִים שַׁבַּמֶּרְדְכִי דִּשׁבֶּת כָּתב, רָהמֵנִיח שֶׁם לְמַטֶּה מְצְמָיחת השֵׁעֶר (אוֹ) וַשְּׁעל] הצוָאר לֹא יָצֶא וְהָוֵי בְּרֶכָה לְבּטֶּלָה, והינו נמי קצה התחתון של הקשר יהיה למעלה מהתחלת צמיחות השערות, וכמושה לִי שֶׁרֶאִיתִי בְּסֵפֶר קָטֶן, כְּשֶׁהקֶשֶׁר שֶׁמֵאְחוֹרֵי הֶרֹאשׁ הוּא בֹנָמֶא לֹא יָצֶא י״ח, וְלֹא יָדְעַהִי ָמָאיָן יָצֶא לוֹ זֶה, שֶׁהְרֵי מִּלְשׁוֹן הֹשִּׁלְטֵי גָּבּוֹרִים מֹשְׁמֹע דְּבִצְמִיחת שְׁעֶרוֹת תּלְיָא מְּלְתָא, מִיהָא היאי דְּעֹרֶף הִיְנוּ נָגֶר הפָּנִים פּמְבֹאֶר בְּחֻלִּין, וּמְכֶּל מֶקוֹם נְרָאֶה שֶׁיֵשׁ לִעְשׁוֹת בֵּן

לַבַּמָהַלָּה דְּבָּעִינָן שָׁהָא הָרָק הַיטָב סָבִיב לָרֹאשׁר. וְעַיַן בַּעָטָרָת וְקָנִים סוֹף סִימָן זָה. וְכֹל שָׁהַקְשֶׁר הְשִׁפֶע וְיוֹרֶד בְּחוֹךְ גַּמָּא אִי אָפְשֶׁר שְׁהַהָיָה הָרַאשׁ מְּהָבֶּקְת הַיַּטָב דְּקָתב בְּפָנִים מָאִיתֹת חֵלֶק ג סִימָן ט, מִי שַׁשָׁגג וְלֹא הַנִּיח הָפְּלִין שֶׁל רֹאש בְּמָצְחוֹ בַמֶּקוֹם הַמֶּאוֹ פֹמָה שְׁנִים, וְעל המִצְּוֹח נֵעשָׁה נְהָפַפֶּר לוֹ בְּהְדִּיּ דְּבָרִים, אַךְּ לְבֹּוֹ חְרֶדּ על מָצְוֹת לֹא תַעַשָּׁה שָׁל בָרֶכֶה לְבַּטְלָה לְפִי דִּעת הָרֹמָבִים שָׁהוּא מָדְאוֹריְתָא, וְהוּא רוֹצֶה לְקְבֵּל תְּשׁוּבָה על זָה, וְתְרָאָה פֵּיוְן שֶׁלְּדִעת החוֹסְפוֹת וְהרֹא״שׁ הוּא מַדְּרבְבָּן, וְגם שֶׁלְפִי מנקונט אומר אחר הברקה בחון שם כבוד מלכותו לעולם מצד שוה חקון שלא יצבר על לא תשא. אם כן לא תשא בברקה לבשלה, ולכן אף שבשל עשה וצריף עולה לכפר ָּמְבֶּל מָקוֹם מָקְרֶי דּוֹרוֹלְ, וְאֶין צֶרֶיךְ לְענוֹת נִפְשׁוֹ רַק מִשֹׁבֶתוֹ נֶרְצֶה בַּחָרְטָה וֹמוֹנָה וְעוֹב יַרָחָם, עיַן שֶׁם. וְנֶרְאָה מְדְּבֶרוֹ שַׁאָם לֹא הַנְיִח שֵׁל יֶדְ בְּתִקְּוֹנוֹ, דְּלֹא שׁיַּךְּ בְּאוֹ הֹצֵּדְ מְּקְוּן אָמִירת בַּרוּדְי שֵׁם בְּבוֹד מֹלְכוֹתוֹ לְעוֹלֶם רַאֲדִ, יָשׁ לוֹ לְתְבֶל תַּשִּׁרְבָה על בְּרָבֶתוֹ לְבַשֶּל, זוֹ פְתַב בְבַרְכֵּי יוֹפַף בְשֶׁם וְקָם' מוֹהַרֶ״א אָווּלאִי שַׁיִשׁ מְרַקְּרָקִים לְהָאָפִיל בטלִית על הוְרוֹע בְשָׁעת הָבְחת הְפָלִין שַל יָר. וְבַן רָארִי לְנָהֹג על פִּי לְבָלוֹת הֹאָרִ״י ז״ל, גם על פִי רְבָבוֹ גם הְפִלִּין שַׁל רֹאשׁ רָאוּי לְכֹסוֹתָה בִּטּלִית עַיַן שֶׁם. וְעַיַן בְּמָגַן אבְרָהֶם לְעֵיל רֵישׁ סִימָן ח מה שֶׁבֶּתב:

משנה ברורה

בְּנָגֶד הַגָּרוֹן, (m) וְטוֹב שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח עִפֻּר הַקַּשֶׁר לְמַעְלָה מִן הַגִּמָא, וְעַל בַּל פָּנִים יֵשׁ לִזָּהַר שֶׁלֹא יִהְיֶה אֲפִּלוּ מִקְצָת הַקֶּשֶׁר מֻנַּח בְּמָקוֹם פָּנוּי מִשִּּשִׁר, דְשָׁם הוּא מַפְּרֶקָת הַצַּנָאר וְלֹא עֹרֶף, וֹייִי וְלָבֵן יֵשׁ לְזָהֵר שֶׁתִּהְיֶה ָהָרְצוּעָה הַמַּקֶפֶת הָרֹאשׁ מְצַמְצֶמֶת וּמְהַדֶּקֶת סְכִיב רֹאשׁוֹ, וְלֹא יִהְיֶה הֶקֵּף הָרְצוּעָה גָּדוֹל מֵהֶקַּף הָרֹאשׁ דְּאָז אִיכָּא תַּרְתֵּי לְרֵעוּתָא. חֲדָא, דְּצְרִיכִים הָדּוּק מַמַשׁ, דְּכַעִינַן וּקשַׁרְתָּם לְאוֹת וְגוֹ׳, וְהַהְדּוּק הִיא הַקּשִׁירָה. שֵׁנִית, דָּאָם הֶם רְפּוּיִים סְבִיב הָקָּף רָאשׁוֹ יִפּל הַקְּצִיצָה לְפַנֵיו עַל מִצְחוֹ, אוֹ יִפּל הַקָּשֶׁר לְאַתַרָיו לְמַשָּה בְּצַנָארוֹ וְלֹא יִהְיוֹ בִּמְקוֹמֶן הָרָאוּי לָהֶן: (דֿוֹ) שַׁתַּהָא בְאַמָצֵע. רֹחַב הָרֹאשׁ, וִלֹא יַשָּה אוֹתָם לְצֵד אֵחָד, כְּדֵי שַׁיִּתְקַיֵּם וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין צֵינֶיךָ. וְהַרְבֵּה מֵהָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דְּאִם שִׁנָה בָּזֶה לֹא קָיֵם מִצְוַת תְּפִּלִּין, וְצָרִיךְ לְזָהֵר בְּזֶה. גַּם נָכוֹן לְזָהֵר לְכַתְּתִלֶּה ייני שַלא יִהִיוּ הַתִּפְּלִין גִּדוֹלִין בִּיוֹתֵר, דְאָז אִי אַפְּשַׁר בִּמְעַט שֵׁיִּהִיוּ (w) מָהָדָקִין עַל הַרֹאשׁ וְגַם שַׁיְהִיוּ מֻנָּחִין עַל מְקוֹמֶן, דְאָם הַם מַנַּחִין בִּגֹבַה הָרֹאשׁ כַּדִּין אֵינָם מְהַדָּקִין, וְגַם הַקָּשֶׁר לֹא יָבֹא עַל מְקוֹמוֹ כַּדִּין. וְעַיֵּן לְקַמֶּן בִּסִימָן לב בִּסָעִיף מא מַה שֵׁבָּתַבְנוּ שָׁם: (דֹּז) שֵׁנִּרְאָה בְּעֵין דַלֶּ״ת. כִּי שְׁתֵּי רְצוּעוֹת יוֹצְאוֹת מִתוֹךְ הַקֶּשֶׁר לְמַשָּׁה, אוֹתָה הַיּוֹצֵאת מצַד שְּמֹאל הַמֵּנִיתַ נִמְשֶׁכֶת לְרָחִבּוֹ כְּמוֹ גַג הַדַלֶּי״ת, וְאוֹתָה הַיּוֹצֵאת לְצֵד יָמִין נִמְשֶׁבֶת בָּאֹרֶךְ לְמַשָּה כְּמוֹ רֶגֶל הַדַלֵי״ת (אֵלָיָה רבָּה), וִיִרְאֵה שלא יתהפה הקשר בעשיתו וכלבישתו. ועין לקמן בסימן לב בסעיף נב מַה שַּבַּתַבנוּ שַם: 😘 (לֹח) וָלֹא יְתַהַפְּבוּ. וְאָם נְתַהַפְּכוּ, וּסִ מַדַּת ַ חַסִידוּת הוּא לְהַתְעַנוֹת אוֹ 🕬 לִפְּדוֹת בַּצְדַקַה. וְאֵין לְהַקְפִּיד שַׁלֹא יִתְהַפְּכוּ אַלַא מַה שַמַקּיף אַת הַרֹאשׁ וְאָת הַקְּבֹּרֶת פַּעַם אַתַת, אַכַל מַה שַׁכּוֹרֶה אַתַר כָּךְ וְכַן מַה שֶׁמִּשְׁתַּלְשֵׁל לְפָּנָיו מֵהָרְצוּעָה שֶׁל תְּפִּלִין שֶׁל רֹאשׁ אֵין צַרִיךְ לְהַקְפִּיד כָּלֵל שֵׁלֹא יִתְהַפֵּךְ, לְפִי שֵׁאֵינוֹ מֵעָקַר הַמְּצָוָה, וּמְכֵּל מֵקוֹם משום נוי הַמִּצְוָה רָאוּי לַהַפּך שֶּיּהְיֶה הַשָּׁחֹר לְצֵד חוּץ אֲפְּלוּ בְּהַמוֹתָר: 🕬 (לֹפ) בֵּין שֵל יָד וְכוּי. הָנֵה בְּשֵׁל יַד, שֵהוֹא רוֹאַה בְּשֵׁהוֹא מֵנִיתַ, יַכוֹל

לְרְאוֹת שֶׁלֹא יִתְהַפֵּּךָ לֹא הַקָּשֶׁר וְלֹא הָרְצוּעָה, וּבְשֶׁל רֹאשׁ, דְּאֵינוֹ רוֹאֵה ּכְשָׁהוּא מֵנִיתַ סְבִיב רֹאשׁוֹ, יְמַשְׁמֵשׁ הֵיטֵב כְּיָדוֹ מִמְּקוֹם הַקְּצִיצָה בְּכָל צַר וִיַרְגִּישׁ אָם מַנַּחִין כַּרָאוּי (בּ״ח]: (מֹ) עַד הַשַּׁבּוּר. וְאָם הוֹסִיף עַל זֶה, לֵית לֶן כָּה: (מא) אוֹ לְמַעְלָה מִמֶּנוּ. וְעַיֵּן כְּחִדּוּשֵׁי ר׳ עֲקִיבָא אַיגֶר וְכֵן בְּאַרְצוֹת הַתַיִּים דְּמַסְּקֵי דְּשֶׁל יָמִין עַד הַטַּבּוּר וְשֶׁל שְׂמֹאל עַד הַתָּזָה. ובַשור בַּתַב עוֹד, וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּשֵׁל יַמִין עֵד הַמִּילַה וְשֵׁל שִׁמֹאל עד הַשַּבור: (מב) בָּאַרֶהְ שְעוֹרָה. הַיִנוֹ (מּ) בְּקַלְפַתָה, אַבַל בְּלֹא הַעֹקֵץ ַ שֶׁלָּה, דְּיֶשׁ בָּה עֲקָצִין אֲלָכִּים מְאֹד. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּדֵי בְּרֹתַב מֵאֹרֶךְ תִּשָּׁה וּפַתוֹת מִכַּשְּעוֹרָה, (מּ) וּבִמְקוֹם הַדְּחָק וֵשׁ לְסִמֹךְ עַל זֵה. וְכַתְבוּ הַאַתַרוֹנִים, רְצָרִיךְ לִזָּהֵר מְאַד בִּמְקוֹם כָּפֶּל הַהִדּוּק, שֶׁרָגִיל שֶׁהַרְצוּעָה נִתְקַמְּטָה שְׁם אוֹ שֶׁנִפְּסֶקָת עַד שֶׁלֹא נִשְׁאָר בָּה כַּשִּׁעור: (מג) מְנִיחָן וְכוּ׳. מִפְּנֵי שַׁיַשׁ מַכִּשִׁירִין וָיֵשׁ פּוֹסְלִין אַף בִּדִיעַבַד, בַּמְבֹאָר בְּבֵית יוֹסֵף, עַל בַּן הַכְרִיעַ כֵּן: (מד) בְּמוֹת שָהָן. מּהּ וְהָאַתַרוֹנִים מַסְּקֵי דְּאָם פְּחָת מְשְׁעוֹר הָאֹרֶךְ בְּשֶׁל יָד, הַנּוְכָּר לְעֵיל בְּסָעִיף ת, יָנִיתַ בְּלִי בְּרֶכָה, וְאָם יֵשׁ כְּדֵי לְפִשׁט עַד אַצְבַּע צָרָדָה, כּיּ הַכִּרִיכוֹת אַין מִעַכִּכִין. וּבְאֹרֶךְ רְצוּעוֹת הַשַּׁוֹל ראש כַּתַב בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים, דְּדַוְקָא אָם וֵשׁ חוּץ מִמַּה שֶׁמַקִּיף הָרֹאשׁ על כַּל פַּנִים כִּשְׁעוּר שָׁנֵי טְפַּחִים, הַא לַאוֹ הַכִי יִנִיתָן בָּלֹא בַּרְכַה, וּלְעָנַיַן רתַב הַרצוּעוֹת הַשֵּׁל יָד וְהַשֵּׁל רֹאשׁ הַחִמִיר גַּם כֵּן, דָאָם לֹא הַיָה רֶק כָדֵי אֹרֶךְ הַחְשַּׁה יִנִיחָן בִּלִי בִּרָכַה, עַיֵּן שַׁם. וּלְעָנִין אָם מִהַנִּי לְתַקּן בַּרְצוּעוֹת, עַיֵּן לְקַמֶּן בְּסוֹף סִימֶן לג וּבַמְשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם: (מה) טוֹב להיותם וכוי. דַכְתִיב וְרָאוּ כַּל עַמֵּי הַאַרֶץ וְגוֹי, וְטוֹב שְׁגַם הַקַּשְׁר יְהַיָה מְגַלֶּה, אֲבָל אֵין נוֹהָגִין בּן [אֵלְיָה רבָּה]. וּבְדִישֲבַד 😁 אַף אָם הָיוּ מְבַסִּים לְגַמְרֵי יָצָא: (מו) אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ. שֶׁהַתְּפִּלִין הַם דֶּרֶךְ כָּבוֹד, כְּדְכְתִיב וַרָאוּ כַּל עַמֵּי הַאָרֵץ, וְאֵין דֵּרָך אָרֵץ לְהַשְׁוּוֹת עַצְמוֹ לְרַבּוֹ, עַל כַּן יְכַסֵּה אוֹתָם בְּטַלִּיתוֹ אוֹ בַּכּוֹבַע: (מוֹ) אֵין לְהַקְפִּיד. וּמִכָּל מָקוֹם לְבַתְּחִלָּה וש) טוב יותר לְכַסוֹתָם: (מח) אם הַם גַּלוּיִים, פַּרוש, שֵאָם נִקְרְעוּ

שַׁעַר הַצִּיוּן

(מו) שַּעֲרִי הְשׁוּבָה: (מו) עַטְּיָת וְקְנִים וּסְהַצִּית הַשַּׁקְל: (מט) קצור שַׁלְקוֹ עַרוּךְ: 'א (נ) סְגוֹ צַרְרָהָם: (מו) שַׁצְרִי הְנָהְים: (מו) עַטְּיָת וְקְנִים וּסְהַצִּית הַשַּׁקְל: (מט) קצור שַׁלְקוֹ עַרְרָּן: 'א (ני) בְּרָהְ הַבְּרִי הַבְּרִי הַבְּרִים וְצַרְעוֹת הַהַיִּים: (מו) אַלְיִת רְבָּה בְּשׁׁם עַלַּת הָפִּרִי הַבְּרִים וְצַרְעוֹת הַחַיִּים: (מו) אַרְצוֹת הַהִּיִם: (מו) אַלְבָּת הְפִּרְצוֹת הַהַיִּים: (מו) אַרְצוֹת הַהַיִּם: (מו) אַלְבוֹת הָהִיים: (מו) אַלְבוֹת הַבְּה בְּשׁׁם עַלֵּת הְפִּרְנוֹת הַבְּיִם וְצַרְעוֹת הַחַיִּים: